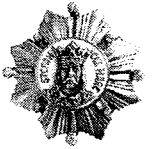




CENTRUL NAȚIONAL  
ANTICORUPȚIE AL  
REPUBLICII MOLDOVA



НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР  
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ  
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА



Pr. 9/01.02.19  
CAI

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 198  
Tel. (+373) 22-25-72-94

Nr. 06/2-1057 din 20.02. 2019  
La nr.9 din 01 februarie 2019

## Parlamentul Republicii Moldova

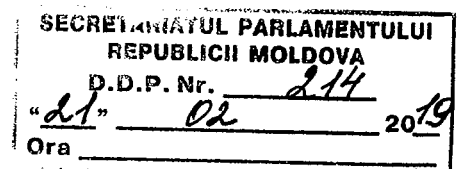
Prin prezenta, Vă remitem atașat raportul de expertiză anticorupție la proiectul legii privind modificarea anexei la Legea nr.668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului.

*Anexă: Raportul de expertiză anticorupție, pe 5 (cinci) file.*

Director adjunct

*L. Chireoglo*

Lidia CHIREOGLO





## **RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE**

Nr. ELO19/5731 din 20.02.2019

### **la proiectul de lege privind modificarea anexei la Legea nr.668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului (Universitatea Agrară de Stat, satul Chetrosu raionul Anenii Noi)**

Prezentul raport de expertiză anticorupție a fost întocmit de Centrul Național Anticorupție al Republicii Moldova în baza Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, a Legii nr.1104/2002 cu privire la Centrul Național Anticorupție, a Legii integrității nr.82/2017 și a Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin Hotărârea Colegiului Centrului nr.6 din 20 octombrie 2017.

#### **I. Analiza riscurilor de corupere a procesului de promovare a proiectului**

##### **I.1. Pertinența autorului, categoriei propuse a actului și a procedurii de promovare a proiectului**

Autor al proiectului de act normativ este Parlamentul RM, iar autor nemijlocit este Deputați în Parlament, ceea ce corespunde art.73 din Constituția Republicii Moldova și art.47 alin.(3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797/1996.

Categoria actului legislativ propus este Lege organică, ceea ce corespunde art.72 din Constituție și art.6-12 din Legea nr.100/2017 privind actele normative.

##### **I.2. Respectarea rigorilor de transparență în procesul decizional la promovarea proiectului**

Conform art.8 al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional *"etapele asigurării transparenței procesului de elaborare a deciziilor sunt:*

*a) informarea publicului referitor la inițierea elaborării deciziei;*

- b) punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;
- c) consultarea cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate;
- d) examinarea recomandărilor cetățenilor, asociațiilor constituite în corespundere cu legea, altor părți interesate în procesul de elaborare a proiectelor de decizii;
- e) informarea publicului referitor la deciziile adoptate."

Proiectul supus expertizei anticorupție a fost plasat pe pagina web a Parlamentului [www.parlament.md](http://www.parlament.md), la 01 februarie 2019. Prin urmare, în procesul de promovare a proiectului, au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale prevăzute la art.11 alin.(2<sup>2</sup>) și art.12 alin.(2) al Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional.

### I.3. Scopul anunțat și scopul real al proiectului

Din nota informativă poate fi dedus că proiectul are drept scop dezvoltarea localității Chetrosu, r-nul Anenii Noi.

Analizând normele elaborate s-a constatat că prin proiect se propune transmiterea, în proprietatea publică a com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, a unui teren cu suprafața totală de 10 ha, prin delimitarea din terenul cu numărul cadastral 1017106.016, care la moment este gestionat de către Stațiunea didactică experimentală a Universității Agrare de Stat din Moldova.

Totodată, deși în nota informativă autorii menționează că din anul 2008 și până în prezent, în s. Chetrosu, r-nul Anenii Noi s-au format 200 de familii tinere și de către autoritatea publică locală au fost înregistrate 158 de cereri pentru repartizarea loturilor pentru construcția caselor de locuit, din conținutul proiectului nu rezultă clar că destinația terenului, care se intenționează a fi delimitat, va fi schimbată din agricolă în cea pentru construcție, ca ulterior acesta să fie repartizat exclusiv familiilor tinere din com. Chetrosu, pentru construcția caselor de locuit individuale.

Luând în considerare prevederile Codului funciar, referitoare la terenurile agricole de calitate superioară și modalitatea de scoatere a acestora din circuitul agricol (art.83), precum și ambiguitatea proiectului în ceea ce privește identificarea clară a terenului care se intenționează a fi delimitat din terenul gestionat de către Î.S. „Stațiunea didactică experimentală Chetrosu” fondată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, există suspiciunea că proiectul are un scop ascuns, altul decât cel declarat de către autori în nota informativă.

Mai mult ca atât, suspiciunea existenței unui scop ascuns al proiectului este alimentată inclusiv de prevederile Codului funciar, care la art.11 stabilește expres că *autoritățile administrației publice locale atribuie cetățenilor terenuri fără plată, eliberându-le titluri de proprietate familiilor nou-formate sectoare de teren din rezerva intravilanului până la epuizarea acesteia pentru construcția caselor de locuit, anexelor gospodărești și grădini: în orașe - de la 0,04 până la 0,07 hectare, în localități rurale - până la 0,12 hectare.*



#### I.4. Interesul public și interesele private promovate prin proiect

În nota informativă autorii invocă faptul că modificarea anexei la Legea 668/1995 este necesară pentru dezvoltarea localității Chetrosu, r-nul Anenii Noi, menționând că din anul 2008 au fost epuizate suprafețele de teren din fondul de rezervă destinat dezvoltării localității Chetrosu, în special pentru acordarea loturilor destinate construcției caselor individuale, iar problema lipsei terenurilor pentru construcții din fondul de rezervă este una stringentă pentru administrația publică locală.

Concomitent, reiterăm că din proiect nu rezultă clar faptul că destinația terenului de 10 ha, care urmează a fi delimitat de terenul cu număr cadastral 1017106.016, gestionat de către Î.S. „Stațiunea didactică experimentală Chetrosu”, va fi schimbată din agricolă în cea pentru construcție, cu repartizarea ulterioară familiilor tinere din com. Chetrosu, pentru construcția caselor de locuit individuale.

Prin urmare, din prevederile proiectului nu poate fi dedus subiectul interesele căruia sunt promovate, însă cert este faptul că dreptul familiilor nou-formate din com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, de a primi de la autoritatea administrației publice locale terenuri pentru construcția caselor de locuit, fără plată, a încetat odată cu epuizarea rezervei funciare din intravilanul localității (art.11 Cod funciar).

#### I.5. Justificarea soluțiilor proiectului

##### I.5.1. Suficiența argumentării din nota informativă.

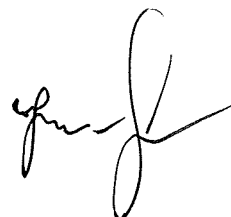
În conformitate cu art.30 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative sunt însoțite de „nota informativă care cuprinde:

- a) denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- b) condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ și finalitățile urmărite;
- c) descrierea gradului de compatibilitate, pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene;
- d) principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- f) modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare”.

Considerăm că nota informativă conține o justificare insuficientă a promovării proiectului de act normativ. Deși autorii au menționat condițiile care au impus elaborarea proiectului, potrivit art.30 alin.(1) lit.a), d), e), f) și g) din Legea 100/2017, nota informativă la proiectului trebuie să cuprindă cel puțin:

- denumirea sau numele autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului actului normativ;
- principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi;
- fundamentarea economico-financiară;
- modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare;
- avizarea și consultarea publică a proiectului;

Astfel, considerăm că nota informativă nu conține o justificare suficientă a promovării proiectului de act normativ.



Totodată, nota informativă nu conține careva argumente concludente, care ar demonstra faptul că lipsa fondului funciar de rezervă în com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, din care urmau să fie repartizate loturi de teren pentru construcția caselor de locuit individuale, constituie un caz de excepțional (art.83 Cod funciar), motiv pentru care este necesară retragerea din circuitul agricol a unui teren agricol de calitate superioară, cu suprafața totală de 10 ha.

Suplimentar, menționăm că numărul cadastral al lotului gestionat de către Î.S. „Stațiunea didactică experimentală Chetrosu” fondată de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, din care se intenționează delimitarea unui teren cu suprafața totală de 10 ha, pentru transmiterea în proprietate com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, este indicat eronat, de către autori, atât în proiect, cât și în nota informativă (1017106.16, în loc de 1017106.016).

#### **I.5.2. Argumentarea economică-financiară.**

Conform art.30 lit.e) al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative, nota informativă trebuie să conțină „e) *fundamentarea economico-financiară*”.

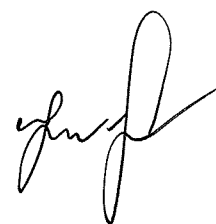
Potrivit art.11 din Legea nr.1308 din 25 iulie 1997 privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului silvic, precum și din circuitul agricol, și atribuirea lor la alte categorii de terenuri se face atât în interesele publice, cât și în interesele deținătorilor de terenuri.

Totodată, norma de la art.12 alin.(4) din Legea1308/1997, stabilește că sînt compensate de asemenea pierderile cauzate de excluderea din circuitul agricol a terenurilor fondului de rezervă și a altor categorii de terenuri, cu excepția celor de uz public, celor destinate creării parcurilor industriale conform Legii cu privire la parcurile industriale, celor destinate extinderii sau creării zonelor economice libere sau celor ce urmează a fi atribuite la categoriile fondului silvic.

În cazul excluderii din circuitul agricol al terenului cu suprafața de 10 ha menționat în proiect, nu poate fi vorba despre uzul public. Rezultă că trebuie compensate pierderile cauzate de excluderea terenului din categoria de terenuri cu destinație agricolă, indiferent de scopul excluderii terenului și tipul de proprietate asupra lui (art.12 alin.(3) al Legii 1308/1997).

Astfel, menționăm că potrivit anexei la Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului, pentru calcularea prețului normativ al pământului la excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului silvic, precum și din circuitul agricol se aplică tariful de 19873,34 lei (pentru o unitate grad-hectar).

În concluzie, remarcăm că autorii nu au făcut o analiză economică a prevederilor proiectului, iar nota informativă nu conține o evaluarea a compensației pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol a terenului agricol de calitate superioară, cu suprafața de 10 ha.



## **II. Analiza generală a factorilor de risc ale proiectului**

### **II.1. Limbajul proiectului**

Potrivit art.54 al Legii nr.100/2017 cu privire la actele normative *"textului proiectului actului normative se elaborează [...] cu respectarea următoarelor reguli: [...]"*

a) se expune într-un limbaj simplu, clar și concis [...]

c) terminologia utilizată este constantă, uniformă și corespunde celei utilizate în alte acte normative, în legislația Uniunii Europene și în alte instrumente internaționale la care Republica Moldova este parte, cu respectarea prevederilor prezentei legi; [...]

e) se interzice folosirea neologismelor dacă există sinonime de largă răspândire, [...]

f) se evită folosirea [...] a cuvintelor și expresiilor [...] care nu sînt utilizate sau cu sens ambiguu;

g) se evită tautologiile juridice;

h) se utilizează, pe cât este posibil, noțiuni monosemantice, [...]"

Limbajul utilizat în textul proiectului este ambiguu și pasibil de interpretări subiective.

Astfel, în proiect nu este concretizată, cel puțin cu aproximație, poziționarea terenului agricol de calitate superioară, cu o suprafață totală de 10 ha, care se intenționează a fi delimitat și scos din circuitul agricol, fapt care creează suspiciuni în ceea ce privește veridicitatea scopului proiectului, menționat de către autori în nota informativă.

Mai detaliat la acest aspect ne vom referi în compartimentul III din prezentul raport de expertiză anticorupție.

### **II.2. Coerența legislativă a proiectului**

Textul proiectului vine în contradicție cu prevederile Codului funciar, în ceea ce privește terenurile agricole de calitate superioară și protecția lor.

Mai detaliat la acest aspect ne vom referi în compartimentul III din prezentul raport de expertiză anticorupție.

### **II.3. Activitatea agenților publici și a entităților publice reglementată în proiect**

Prevederile proiectului se referă la delimitarea, din terenul cu numărul cadastral 1017106.016, din gestiunea Stațiunii didactice experimentale ale Universității Agrare de Stat din Moldova, a unui teren cu suprafața totală de 10 ha, pentru schimbarea destinației din cea agricolă, în scopul repartizării ulterioare familiilor tinere din com. Chetrosu, pentru construcția caselor de locuit individuale.

### **II.4. Atingeri ale drepturilor omului care pot fi cauzate la aplicarea proiectului**

Prevederile proiectului nu aduc atingere drepturilor fundamentale ale omului consacrate de Constituția Republicii Moldova, Declarația Universală a Drepturilor Omului și Convenția Europeană a



### III. Analiza detaliată a factorilor de risc și a riscurilor de corupție ale proiectului

- 1 -

#### Ca obiecție generală

##### Obiecții:

Conform art.13 alin.(2) al Legii privind descentralizarea administrativă nr.435 din 28 decembrie 2006, *patrimoniul unităților administrativ-teritoriale se delimitează și se separă clar de patrimoniul statului, potrivit legii sau în modul stabilit de lege.*

Alineatul (4) al aceluiași articol dispune că, *criteriile principale care stau la baza delimitării patrimoniului unităților administrativ-teritoriale de cel al statului sînt:*

- a) criteriul interesului (local, raional sau național) și importanței. Importanța patrimoniului se stabilește în baza unor studii, avize și expertize specializate;*
- b) valoarea economică și importanța patrimoniului pentru dezvoltarea satului (comunei), orașului (municipiului), raionului sau țării;*
- c) utilizarea patrimoniului pentru amplasarea sistemelor energetice, de transport și a altor sisteme de stat, a obiectivelor de telecomunicații și a serviciilor meteo;*
- d) valoarea științifică, socială, istorică, culturală și naturală a patrimoniului.*

Reglementând regimul terenurilor agricole de calitate superioară și protecția lor, Codul funciar la art.83 stabilește că:

- *din categoria terenurilor agricole de calitate superioară fac parte terenurile situate pe cumpăna apelor și pe versantele cu panta de până la 3 grade, precum și terenurile cu gradul de evaluare a fertilității naturale de peste 60, terenurile irigate, loturile experimentale, terenurile instituțiilor de cercetări științifice și de învățămînt (alin.1);*

- *în vederea protecției terenurilor agricole de calitate superioară se interzice retragerea acestora din circuitul agricol, utilizarea lor în alte scopuri decât cele agricole, desfășurarea pe aceste terenuri a operațiunilor tehnologice și de altă natură ce conduc la degradarea solului, cu excepția cazurilor când sînt repartizate pentru construcția obiectivelor liniare (drumuri, linii de telecomunicații și de transport electric, conducte), obiectivelor de exploatare minieră a petrolului și gazelor și a construcțiilor de producție necesare pentru exploatarea acestora;*

- *retragerea terenurilor agricole de calitate superioară din circuitul agricol pentru necesitățile de stat și publice se face numai în cazuri excepționale, prin hotărâre a Guvernului sau prin decizie a consiliului unității administrativ-teritoriale de nivelul întâi sau al doilea, prin hotărârea Adunării Populare a Găgăuziei în a căror proprietate se află terenul respectiv, conform procedurii prevăzute în regulamentul aprobat de Guvern.*

Astfel, proiectul este lacunar în ceea ce privește determinarea situației din com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, ca fiind un caz excepțional, echivalent necesităților de stat sau, cel puțin, efectuarea trimiterii la prevederile legislației în vigoare, care să justifice delimitarea și retragerea unui teren agricol de calitate superioară din circuitul agricol, precum și schimbarea destinației pentru repartizarea acestuia în calitate de loturi pentru construcția caselor de locuit individuale.

Cu referire la necesitățile publice, menționate în art.83 alin.3 Cod funciar, consemnăm că potrivit prevederii de la art.75 alin.(1) al Legii nr.436 din 28 decembrie 2006 privind administrația publică locală, *din domeniul*



public al unității administrativ-teritoriale fac parte bunurile determinate de lege, precum și bunurile care, prin natura lor, sînt de uz sau de interes public local. Interesul public implică afectarea bunului la un serviciu public sau la orice activitate care satisface necesitățile colectivității, fără a presupune accesul nemijlocit al acesteia la utilizarea bunului conform destinației. Conform alin.(2) al aceluiași articol, la categoria bunuri ale domeniului public de interes local pot fi raportate terenurile pe care sînt amplasate construcții de interes public local, porțiunile de subsol, drumurile, străzile, piețele, obiectivele acvatice separate, parcurile publice, terenurile de sport, stadioanele, precum și terenurile de joacă pentru copii delimitate și înregistrate conform legislației în vigoare, clădirile, monumentele, muzeele, pădurile, zonele de protecție și zonele sanitare, alte obiective care, conform legii, nu aparțin domeniului public al statului.

Suplimentar, alin.(3) al aceluiași articol stabilește că bunurile domeniului public de interes local sînt inalienabile, imprescriptibile și insesizabile.

Prin urmare, proiectul vine în contradicție cu prevederile legislației naționale în domeniul funciar.

#### **Recomandări:**

Completarea notei informative cu argumente temeinice și a proiectului cu prevederi care să justifice necesitatea delimitării unui teren agricol de calitate superioară, cu suprafața totală de 10 ha, din terenul gestionat de către Î.S. „Stațiunea didactică experimentală Chetrosu”, cu retragerea acestuia din circuitul agricol.

#### **Factori de risc:**

- Concurența normelor de drept

#### **Riscuri de corupție:**

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
  - corupere pasivă
  - conflict de interese și/sau favoritism
  - îmbogățire ilicită
  - influențare necorespunzătoare
  - corupere activă
  - trafic de influență
- Legalizarea actelor de:
  - abuz de serviciu

- 2 -

#### **La art.II din proiect**

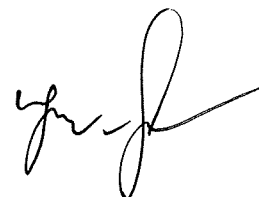
*„Terenul cu suprafața totală de 10,00 ha, exclusă conform art. I din prezenta lege se delimitează/separă din terenul cu numărul cadastral 1017106.016 i se transmite în proprietatea publică a unității administrativ-teritoriale a comunei Chetrosu, raionul Anenii Noi.”*

#### **Obiecții:**

În cadrul examinării proiectului, s-a constatat că terenul agricol cu numărul cadastral 1017106.016 este proprietate a statului, domeniul public, cu suprafața totală de 51,8445 ha, amplasat în localitatea Chetrosu, r-nul Anenii Noi.

Totodată, menționăm că terenul este alcătuit din două părți, una fiind mai mare decât cealaltă de aproximativ 4,5 ori. Cea mai mică parte are suprafața aproximativă de 8,8 ha, pe care sunt amplasate 5 construcții agricole capitale (cu pereții din piatră de calcar).

Suplimentar, potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, cea mai mare dintre construcțiile menționate supra, cu numărul cadastral 1017106.016.05, are o suprafață de 711,9 m.p., dreptul de proprietate asupra acestuia fiind înregistrat atât în 2010, cât și în 2016, pe numele copiilor fostului administrator al Î.S.



„Stațiunea didactică experimentală Chetrosu”.

Concomitent, asupra bunului imobil cu numărul cadastral 1017106.016.05, în 2015 în temeiul încheierii executorului judecătoresc a fost pus sechestru, iar în 2016 în temeiul încheierii executorului judecătoresc a fost aplicată interdicție.

De asemenea, menționăm că valoarea estimativă a bunului, stabilită în scopul impozitării, este de 239 315 lei, prețul de piață, respectiv, fiind mult mai mare.

În contextul celor expuse mai sus, remarcăm că proiectul este vag în ceea ce privește concretizarea poziționării terenului cu suprafața totală de 10 ha, care se intenționează a fi delimitată din terenul gestionat de către Î.S. „Stațiunea didactică experimentală Chetrosu”.

Lipsa poziționării, cel puțin cu aproximație, a terenului care se intenționează a fi delimitat, poate avea ca efect preluarea de la Î.S. „Stațiunea didactică experimentală Chetrosu” a părții de teren pe care sunt amplasate construcțiile agricole capitale.

#### **Recomandări:**

Completarea proiectului cu prevederi care să permită o marcarea, cel puțin aproximativă, a terenului agricol de calitate superioară, cu suprafața totală de 10 ha, din terenul gestionat de către Î.S. „Stațiunea didactică experimentală Chetrosu”, cu retragerea acestuia din circuitul agricol.

#### **Factori de risc:**

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

#### **Riscuri de corupție:**

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
  - trafic de influență
  - conflict de interese și/sau favoritism
  - corupere pasivă
  - luare de mită
  - corupere activă
  - îmbogățire ilicită
  - influențare necorespunzătoare
  - evaziune fiscală
- Legalizarea actelor de:
  - abuz de serviciu

- 3 -

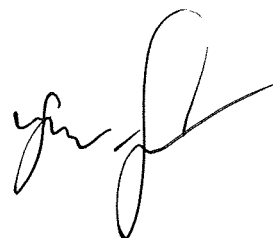
#### **La art.II din proiect**

*„Guvernul, în termen de 90 de zile va schimba destinația terenului agricol menționat în prezenta lege;”*

#### **Obiecții:**

Articolul 2 alin.2 Cod funciar stabilește că *fondul funciar, în dependență de destinația principală, se compune din următoarele categorii de terenuri:*

- *cu destinație agricolă;*
- *din intravilanul localităților;*
- *destinate industriei, transporturilor, telecomunicațiilor și cu alte destinații speciale;*
- *destinate ocrotirii naturii, ocrotirii sănătății, activităților recreative, terenurile de valoare istorico-culturală, terenurile zonelor suburbane și ale zonelor verzi;*
- *ale fondului silvic;*
- *ale fondului apelor;*



- ale fondului de rezervă.

Prevederea este ambiguă în ceea ce privește schimbarea destinației terenului agricol de calitate superioară, cu suprafața totală de 10 ha, deoarece nu este specificată expresă noua destinație care urmează a fi stabilită pentru acesta. Aspectul respectiv, intensifică suspiciunea în privința faptului că scopul proiectului este altul decât cel declarat de către autori în nota informativă.

**Recomandări:**

Completarea proiectului în vederea stabilirii exprese a noii destinații pentru terenul agricol de calitate superioară, cu suprafața totală de 10 ha, care se intenționează a fi retras din circuitul agricol.

**Factori de risc:**

- Formulare ambiguă care admite interpretări abuzive

**Riscuri de corupție:**

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
  - abuz de serviciu
  - conflict de interese și/sau favoritism
  - influențare necorespunzătoare

- 4 -

**Ca obiecție generală**

**Obiecții:**

În art.12 alin.(3), Legea privind prețul normativ și modul de vânzare-cumpărare a pământului stabilește că, *compensarea pierderilor cauzate de excluderea terenurilor din categoriile de terenuri cu destinație agricolă și ale fondului silvic se efectuează în toate cazurile de către persoanele fizice și persoanele juridice interesate, indiferent de scopul excluderii terenurilor și tipul de proprietate asupra lor.*

În contextul normei de mai sus, consemnăm că proiectul este lacunar în privința stabilirii responsabilului de compensarea pierderilor cauzate de excluderea terenului agricol cu suprafața totală de 10 ha, menționat în proiect, din categoria terenurilor cu destinație agricolă de calitate superioară.

Lipsa menționării exprese a responsabilului de compensarea pierderilor cauzate de excluderea terenului din categoria terenurilor cu destinație agricolă de calitate superioară, poate servi ca premisă pentru evitarea compensării pierderilor, de către subiectul interesat și, prin urmare, neîncasarea veniturii la bugetul de stat.

**Recomandări:**

Completarea proiectului în vederea identificării responsabilului de compensarea pierderilor cauzate de excluderea terenului agricol, cu suprafața totală de 10 ha, din categoria terenurilor cu destinație agricolă de calitate superioară.

**Factori de risc:**

- Concurența normelor de drept

**Riscuri de corupție:**

- Încurajarea sau facilitarea actelor de:
  - corupere activă
  - corupere pasivă
  - trafic de influență
  - conflict de interese și/sau favoritism
  - îmbogățire ilicită
  - utilizare neconformă a fondurilor și/sau a patrimoniului
  - influențare necorespunzătoare
  - nerespectare a regimului cadourilor



- |  |   |
|--|---|
|  | <ul style="list-style-type: none"><li>- evaziune fiscală</li><li>● Legalizarea actelor de:</li><li>- abuz de serviciu</li></ul> |
|--|---|

#### IV. Concluzia expertizei

Proiectul legii privind modificarea anexei la Legea nr.668/1995 pentru aprobarea Listei unităților ale căror terenuri destinate agriculturii rămân în proprietatea statului, a fost elaborat de către deputați în Parlament, în scopul dezvoltării localității Chetrosu, r-nul Anenii Noi. Însă, există suspiciunea că proiectul are un scop ascuns, altul decât cel declarat de către autori în nota informativă.

În cadrul procesului de elaborare au fost respectate prevederile legale cu privire la transparența în procesul decizional și proiectul corespunde normelor de tehnică legislativă.

Totodată, nota informativă nu conține o evaluarea a compensației pierderilor cauzate de excluderea din circuitul agricol a terenului agricol de calitate superioară, cu suprafața de 10 ha, iar din proiect nu poate fi dedus cine va achita compensația respectivă.

De asemenea, din prevederile proiectului nu poate fi dedus subiectul interesele căruia sunt promovate, însă cert este faptul că dreptul familiilor nou-formate din com. Chetrosu, r-nul Anenii Noi, de a primi de la autoritatea administrației publice locale terenuri pentru construcția caselor de locuit, fără plată, a încetat odată cu epuizarea rezervei funciare din intravilanul localității.

În proiectul supus expertizei anticorupție au fost identificați următorii factori de corupție:

- concurența normelor de drept;
- formulare ambiguă care admite interpretări abuzive.

În scopul preîntâmpinării apariției cărorva neclarități la aplicarea în practică a normelor proiectului, considerăm oportună redactarea acestuia în contextul obiecțiilor și recomandărilor din prezentul raport de expertiză anticorupție.

20.02.2019

Expert al Direcției legislație și expertiză anticorupție:  
*Vadim Gheorghiu*, Inspector principal